

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2002-10-24

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, regeringsrådet Marianne Eliason, justitierådet Severin Blomstrand.

Enligt en lagrådsremiss den 17 oktober 2002 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1986:796) om godtrosvärv av lösöre,
2. lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932),
3. lag om ändring i rättegångsbalken.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Magnus Medin.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om godtrosvärv av lösöre

3 §

I paragrafen föreskrivs ett undantag från möjligheten att göra godtrosvärv enligt 2 §. Undantaget avser sådana fall där egendomen har frånhänts ägaren genom ett förfarande som motsvarar de objektiva rekvisiten för ett tillgreppsbrott eller för något annat fall av rån än stöldfallet. Något subjektivt brottsrekvisit behöver inte vara uppfyllt och det krävs således inte för att undantaget skall vara tillämpligt att någon kan fällas till ansvar för brott. Inte desto mindre torde para-

grafen i praktiken komma att tillämpas främst i sådana fall där egendomen har frånhänts ägaren genom ett brott.

Som framhålls i lagrådsremissens allmänna motivering leder den föreslagna lagändringen till att tillämpningsområdet för häleribrottet utvidgas jämfört med i dag. Ett godtrosvärv innebär ju nämligen att den ursprungliga ägarens rätt upphör. Förvärvarens eller senare innehavares befattning med egendomen kan då inte leda till ansvar för häleri, inte ens om innehavaren efter sitt förvärv får klart för sig att egendomen var stulen. Detta rättsläge ändras, om det inte längre går att genom godtrosvärv få äganderätt till stöldgods. Den som får reda på att egendom som han har förvärvat är stulen kanske då måste vidta någon åtgärd för att inte göra sig skyldig till häleri. Lagrådsremissens ståndpunkt är att det i den situationen ligger på förvärvaren att kontakta ägaren och underrätta denne om sitt innehav. Om förvärvaren inte känner till vem som är ägare till egendomen eller inte kan få kontakt med honom, bör han – enligt remissen – lämna egendomen till polisen för att inte riskera att bli åtalad och dömd för häleri.

Enligt Lagrådets mening kan det ifrågasättas att lagen ställer så stora krav på aktivt handlande för att en förvärvare skall undgå ansvar för häleri. Vid föredragningen har upplysts att regeringens avsikt inte är att ändra principerna för bedömningen av vad som utgör häleri. Det blir således en uppgift för rättstillämpningen att ta ställning till i vilken mån de nya reglerna om godtrosvärv – i detta eller andra hänseenden – ändrar förutsättningarna för att någon skall kunna dömas för häleri eller häleriförseelse. En annan fråga som kan behöva belysas i tillämpningen är exempelvis hur ansvarsförutsättningarna ändras över tiden i ett fall där en godtroende förvärvare först får anledning att misstänka att egendomen är stulen, senare får visshet om att så

är fallet och slutligen får äganderätt till egendomen sedan den ursprunglige ägaren avstått från att utnyttja sin rätt att kräva den tillbaka.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.